

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

25 ianuarie 2007^{*}

În cauza C-321/03,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Regatul Unit), prin decizia din 6 iunie 2003, primită de Curte la 24 iulie 2003, în procedura

Dyson Ltd

împotriva

Registrar of Trade Marks,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, domnii J. Malenovský și A. Ó Caoimh (raportor), judecători,

^{*} Limba de procedură: engleza.

avocat general: domnul P. Léger,
grefer: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 aprilie 2006,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Dyson Ltd, de domnul H. Carr, QC, și domnul D. R. Barron, solicitor;
- pentru guvernul Regatului Unit, de doamna C. Jackson și, ulterior, de doamnele E. O'Neill și C. White, în calitate de agenți, asistate de domnul M. Tappin, barrister;
- pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna K. Banks și de domnul N. B. Rasmussen, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 14 septembrie 2006,

pronunță prezenta

Hotărâre

- ¹ Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 3 alineatul (3) din Prima directivă 89/104/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (JO 1989, L 40, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 92, denumită în continuare „directiva”).

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Dyson Ltd (denumită în continuare „Dyson”), pe de o parte, și Registrar of Trade Marks (denumit în continuare „Registrar”), pe de altă parte, privind refuzul acestuia din urmă de a înregistra două mărci, fiecare dintre ele constând într-un rezervor sau compartiment de colectare (denumit în continuare „recipient colector”) transparent, care face parte din suprafața externă a unui aspirator.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

- 3 Directiva are ca obiectiv, conform primului său considerent, apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la mărci, în scopul de a suprima neconcordanțele existente care pot împiedica libera circulație a mărfurilor și libera prestare a serviciilor și pot denatura concurența pe piața comună.
- 4 Cel de al șaptelea considerent al directivei prevede că „atingerea obiectivelor urmărite prin această apropiere presupune că achiziția și păstrarea dreptului la marca înregistrată să fie în principiu reglementate, în toate statele membre, prin norme identice” și că „în acest scop, este necesar să se stabilească o listă exemplificativă de semne care pot constitui o marcă, dacă sunt potrivite să distingă produsele sau serviciile unei societăți comerciale de cele ale altor societăți comerciale [...]”.

5 Articolul 2 din directivă, intitulat „Semne care pot să constituie o marcă”, prevede:

„Pot constitui mărci toate semnele apte de o reprezentare grafică, în special cuvintele, inclusiv numele de persoane, desenele, literele, cifrele, forma produsului sau a ambalajului său, cu condiția ca astfel de semne să fie capabile să distingă produsele sau serviciile unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi.”

6 Articolul 3 din directivă, intitulat „Motivele de refuz sau de nulitate”, prevede, în alineatele (1) și (3):

„(1) Sunt refuzate înregistrării sau pot să fie declarate nule, dacă sunt înregistrate:

(a) semnele care nu pot constitui o marcă;

(b) mărcile fără caracter distinctiv;

(c) mărcile care sunt compuse exclusiv din semne sau indicii putând servi, în comerț, pentru a desemna felul, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea,

proveniența geografică sau data fabricației produsului sau a prestării de servicii sau alte caracteristici ale acestora;

[...]

(e) semnele constituite exclusiv:

- din forma impusă de chiar natura produsului;
- din forma produsului necesar obținerii unui rezultat tehnic;
- din forma care dă valoare substanțială produsului;

[...]

(3) Unei mărci nu i se refuză înregistrarea sau, dacă este înregistrată, nu poate fi declarată nulă în conformitate cu alineatul (1) litera (b), (c) sau (d) dacă, înainte de data cererii de înregistrare și după utilizarea ei, aceasta a dobândit un caracter distinctiv. În plus, statele membre pot prevedea ca prezenta dispoziție să se aplice și atunci când caracterul distinctiv a fost dobândit după cererea de înregistrare sau după înregistrare.”

Reglementarea națională

- 7 Dispozițiile secțiunii 1 alineatul (1) și ale secțiunii 3 alineatul (1) din legea din 1994 privind mărcile (Trade Marks Act 1994, denumită în continuare „legea din 1994”) prevăd următoarele:

„1. (1) În sensul prezentei legi, prin „marcă” se înțelege orice semn susceptibil de reprezentare grafică și capabil să distingă produsele și serviciile unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi.

O marcă poate în special să fie compusă din cuvinte, inclusiv nume de persoane, desene, litere, cifre sau din forma produsului ori a ambalajului său.

[...]

3. (1) Se refuză înregistrarea pentru:

(a) semnele care nu îndeplinesc condițiile enumerate în secțiunea 1 alineatul (1);

(b) mărcile care sunt lipsite de orice caracter distinctiv;

- (c) mărcile care sunt compuse exclusiv din semne sau indicații putând servi în comerț pentru a desemna specia, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, originea geografică sau data fabricației produsului sau a prestării serviciului sau alte caracteristici ale acestora;
- (d) mărcile care sunt compuse exclusiv din semne sau indicații devenite uzuale în limbajul obișnuit sau în practicile comerciale loiale și constante.

Nu se refuză înregistrarea unei mărci, în aplicarea literelor (b), (c) sau (d), dacă, anterior datei cererii de înregistrare și ca urmare a utilizării, aceasta a dobândit un caracter distinctiv.”

Litigiul din acțiunea principală și întrebările preliminare

- 8 Începând cu anul 1993, Dyson produce și comercializează aspiratorul Dual Cyclone, un aspirator fără sac, în interiorul căruia murdăria și praful sunt stocate într-un recipient colector din plastic transparent, integrat în aparat.
- 9 La 10 decembrie 1996, societatea Notetry Ltd, deținută de domnul James Dyson, a depus la Registrar o cerere de înregistrare a șase mărci pentru „aparate de curățat, lustruit și șamponat pardoseli și covoare; aspiratoare; aparate de aplicare a spumei de curățare pentru covoare; aparate de lustruit pardoseli; piese și componente ale tuturor produselor menționate anterior”, care aparțin clasei 9 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor, din 15 iunie 1957, astfel cum a fost revizuit și modificat. Această cerere a fost reluată în numele Dyson la 5 februarie 2002.

- 10 S-a renunțat la cererea menționată pentru patru dintre aceste mărci, dar ea a fost totuși menținută în privința celorlalte două, fiecare dintre acestea fiind descrisă după cum urmează: „[marca] constă într-un rezervor sau compartiment de colectare transparent, care face parte din suprafața externă a unui aspirator, astfel cum este reprezentat în desen”. Fiecare dintre aceste descrieri a fost însoțită de reprezentarea unuia sau a celui alt dintre cele două modele de aspirator fără sac fabricate și comercializate de Dyson.
- 11 Cererea a fost respinsă prin decizia Registrar, confirmată de către Hearing officer la 23 iulie 2002. Dyson a formulat apel împotriva acestei din urmă decizii în fața High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division. Aceasta a considerat că cele două mărci în cauză sunt lipsite de caracter distinctiv, în sensul secțiunii 3 alineatul (1) primul paragraf litera (b) din legea din 1994, și că acestea sunt, în plus, descriptive în privința caracteristicilor produselor vizate în cererea de înregistrare, în sensul secțiunii 3 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din aceeași lege. High Court pune însă în discuție aspectul dacă la data cererii, și anume în 1996, mărcile menționate nu dobândiseră un caracter distinctiv ca urmare a utilizării în sensul secțiunii 3 alineatul (1) al doilea paragraf din legea din 1994.
- 12 În această privință, High Court consideră că, pe de o parte, în anul 1996, consumatorii percepeau recipientul colector transparent ca fiind un indiciu al faptului că era vorba de un aspirator fără sac și că, pe de altă parte, erau informați prin intermediul publicității și prin absența unui produs rival – Dyson păstrând în acea perioadă un monopol de fapt asupra acestui tip de produs – că aspiratoarele fără sac erau fabricate de Dyson. În schimb, aceasta subliniază că la acea dată recipientul colector transparent nu fusese încă activ promovat ca marcă de către Dyson. În consecință, având în vedere punctul 65 din hotărârea din 18 iunie 2002, Philips (C-299/99, Rec., p. I-5475), High Court se întreabă dacă un simplu monopol de fapt poate fi suficient pentru a conferi un caracter distinctiv, ținând seama de asocierea făcută între produs și fabricant, sau dacă este necesar să se solicite, în plus, promovarea semnului ca marcă.

13 În aceste condiții, High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, a hotărât să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele două întrebări preliminare:

„1) Atunci când reclamantul a utilizat un semn (altul decât o formă) care constă într-o caracteristică funcțională ce face parte din aspectul exterior al unui nou tip de produs și a deținut, până la data cererii de înregistrare a mărcii, un monopol de fapt asupra acestui tip de produs, pentru ca semnul să fi dobândit un caracter distinctiv în sensul articolului 3 alineatul (3) din [directivă], este suficient ca o parte importantă din publicul interesat să fi ajuns să asocieze, la data cererii, produsele care poartă semnul respectiv cu reclamantul și cu niciun alt fabricant?

2) Dacă acest lucru nu este suficient, ce este necesar în plus pentru ca semnul să fi putut dobândi caracter distinctiv și, în special, este necesar ca persoana care a utilizat semnul respectiv să îl fi promovat ca marcă?”

14 Prin ordonanța din 12 octombrie 2004, Curtea a suspendat procedura, în conformitate cu articolul 54 al treilea paragraf din Statutul Curții, până la pronunțarea deciziei Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene prin care se finalizează judecata în cauza Dyson/OAPI (aspirator) (T-278/02), aceasta ridicând aceeași chestiune de interpretare ca prezenta cauză.

15 Prin acțiunea adresată Tribunalului, Dyson solicita anularea hotărârii Camerei întâi de recurs a Oficiului de Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) prin care aceasta refuzase înregistrarea unei mărci pentru „[a]parate de curățat, lustruit și șamponat pardoseli și covoare; aspiratoare, aparate

de aplicare a spumei de curățare pentru covoare; aparate de lustruit pardoseli; piese și componente ale tuturor produselor menționate anterior”. În formularul de cerere de înregistrare, Dyson descria marca solicitată după cum urmează:

„Marca constă într-un rezervor sau compartiment de colectare transparent, care face parte din suprafața externă a unui aspirator.”

- 16 Întrucât Dyson a renunțat ulterior la cererea de înregistrare menționată, Tribunalul a hotărât, prin ordonanța din 14 noiembrie 2005, că acțiunea a rămas fără obiect și că, în consecință, în conformitate cu articolul 113 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, nu mai este necesar să se pronunțe asupra fondului acesteia. Prin urmare, procedura în fața Curții a fost reluată la aceeași dată.

Cu privire la întrebările preliminare

- 17 Prin intermediul întrebărilor formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească în ce condiții un semn este susceptibil să dobândească un caracter distinctiv în sensul articolului 3 alineatul (3) din directivă, atunci când, precum în speță, operatorul care a utilizat-o a deținut un monopol de fapt asupra produsului care poartă acest semn anterior depunerii cererii sale de înregistrare a mărcii.
- 18 Rezultă din decizia de trimitere că aceste întrebări au fost ridicate în legătură cu o cerere prin care Dyson urmărește înregistrarea a două mărci care, potrivit cererii menționate, constau într-un „rezervor sau compartiment de colectare transparent, care face parte din suprafața externă a unui aspirator, astfel cum este reprezentat în desen”.

- 19 Astfel cum Dyson a precizat în repetate rânduri atât în cuprinsul observațiilor sale scrise, cât și în cadrul ședinței și astfel cum însăși instanța națională a constatat în decizia sa de trimitere, această cerere nu urmărește să obțină înregistrarea unei mărci pentru una sau mai multe forme determinate de recipiente colectoare transparente – formele reprezentate grafic în cuprinsul cererii menționate fiind numai exemple de asemenea recipiente –, ci să obțină înregistrarea unei mărci pentru recipientul însuși. Pe de altă parte, este cert că aceste mărci nu constau într-o culoare determinată, ci în absența oricărei culori, mai exact în transparență, care permite consumatorului să constate cantitatea de praf stocată în recipientul colector și să observe când acesta din urmă este plin.
- 20 În consecință, cererea de înregistrare a mărcilor din acțiunea principală are ca obiect toate formele imaginabile ale unui recipient colector transparent care face parte din suprafața externă a unui aspirator.
- 21 În observațiile sale scrise și în cadrul ședinței, Comisia Comunităților Europene a susținut că obiectul unei asemenea cereri nu îl constituie un „semn” în sensul articolului 2 din directivă și că, prin urmare, acesta nu poate fi înregistrat ca marcă. În consecință, chiar dacă această chestiune nu a fost ridicată de către instanța de trimitere, este necesar să se verifice dacă obiectul cererii menționate îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 2 din directivă, înainte de a se proceda, dacă este cazul, la interpretarea dispozițiilor articolului 3 din directivă.
- 22 Potrivit Dyson și guvernului Regatului Unit, nu este de competența Curții, în cadrul unei trimiteri preliminare în temeiul articolului 234 CE, să ridice din oficiu o chestiune care nu a fost abordată de către instanța de trimitere. Cu ocazia ședinței, aceste părți au subliniat în această privință că, în cadrul procedurii administrative, după ce a emis obiecții privitoare la aspectul dacă obiectul cererii formulate de Dyson era un semn care să poată constitui o marcă, Registrul a înlăturat obiecțiile atunci când Dyson a renunțat la patru din cele șase mărci a căror înregistrare fusese solicitată inițial.

- 23 Trebuie reamintit că, desigur, potrivit jurisprudenței, instanța de trimitere este singura competentă să definească obiectul întrebărilor pe care înțelege să le adreseze Curții. Într-adevăr, numai instanțele naționale care sunt sesizate cu acțiunea principală și care trebuie să își asume responsabilitatea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată au competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinența întrebărilor pe care le adresează Curții (a se vedea în acest sens hotărârea din 16 martie 1999, *Castelletti*, C-159/97, Rec., p. I-1597, punctul 14, precum și hotărârea din 6 iulie 2006, *Kersbergen-Lap și Dams-Schipper*, C-154/05, Rec., p. I-6249, punctul 21).
- 24 Chiar dacă, sub aspect formal, o instanță de trimitere își limitează cererea la interpretarea anumitor dispoziții comunitare aplicabile, o asemenea împrejurare nu împiedică, cu toate acestea, Curtea să furnizeze instanței naționale toate elementele de interpretare a dreptului comunitar care pot fi utile pentru soluționarea cauzei cu care este sesizată, indiferent dacă această instanță s-a referit sau nu la acestea în textul întrebării sale (a se vedea în acest sens hotărârea din 29 aprilie 2004, *Weigel*, C-387/01, Rec., p. I-4981, punctul 44, și hotărârea din 21 februarie 2006, *Ritter-Coulais*, C-152/03, Rec., p. I-1711, punctul 29).
- 25 Or, în temeiul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din directivă, semnele care nu pot constitui o marcă sunt refuzate înregistrării sau pot fi declarate nule dacă sunt înregistrate. Această dispoziție împiedică astfel înregistrarea unor semne care nu îndeplinesc condițiile impuse de articolul 2 din directivă, care are ca obiect definirea tipurilor de semne care pot să constituie mărci (a se vedea în acest sens hotărârea *Philips*, citată anterior, punctul 38).
- 26 În aceste condiții, contrar celor susținute de Dyson și de guvernul Regatului Unit, chiar dacă modul de redactare a întrebărilor instanței de trimitere se referă numai la articolul 3 din directivă și instanța menționată nu a analizat, în cadrul litigiului principal, aspectul dacă obiectul cererii în cauză poate fi considerat un semn

susceptibil să constituie o marcă în sensul articolului 2 din directiva menționată, este necesar ca această din urmă chestiune să fie examinată în prealabil (a se vedea în acest sens hotărârea din 6 mai 2003, *Libertel*, C-104/01, Rec., p. I-3793, punctul 22).

27 Potrivit articolului 2 din directivă, toate semnele pot constitui mărci, cu condiția să fie, pe de o parte, apte de o reprezentare grafică și, pe de altă parte, să fie capabile să distingă produsele sau serviciile unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi (hotărârea *Philips*, citată anterior, punctul 32, și hotărârea din 12 decembrie 2002, *Sieckmann*, C-273/00, Rec., p. I-11737, punctul 39).

28 Rezultă că, pentru a putea să constituie o marcă în sensul articolului 2 din directivă, obiectul oricărei cereri trebuie să îndeplinească trei condiții. În primul rând, acesta trebuie să reprezinte un semn. În al doilea rând, acest semn trebuie să fie apt de o reprezentare grafică. În al treilea rând, acest semn trebuie să fie capabil să distingă produsele sau serviciile unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi (a se vedea în acest sens hotărârea *Libertel*, citată anterior, punctul 23, și hotărârea din 24 iunie 2004, *Heidelberger Bauchemie*, C-49/02, Rec., p. I-6129, punctul 22).

29 Potrivit Comisiei, cererea depusă de Dyson nu îndeplinește prima dintre aceste condiții, întrucât ea privește un concept, în speță conceptul de recipient colector transparent al unui aspirator, oricare ar fi forma sa. Or, neputând fi perceput prin-unul din cele cinci simțuri și făcând apel doar la imaginație, un concept nu este „un semn” în sensul articolului 2 din directivă. Dacă un concept ar putea constitui o marcă, ar fi înlăturată logica aflată la baza articolului 3 alineatul (1) litera (e) din directivă, și anume evitarea ca protecția drepturilor asupra mărcii să confere titularului său un monopol asupra unor soluții tehnice sau caracteristici utilitare ale

unui produs. În consecință, nu ar trebui să fie posibil să se obțină acest avantaj prin înregistrarea tuturor formelor care ar putea avea o anumită caracteristică funcțională, lucru care s-ar realiza dacă ar putea fi înregistrat un concept ce poate îngloba numeroase manifestări fizice.

30 În schimb, Dyson, susținut în privința acestui aspect de guvernul Regatului Unit, apreciază că, deși este adevărat, astfel cum a indicat în cadrul ședinței, că un concept nu este un semn care să poată fi înregistrat ca marcă, cererea sa are însă ca obiect un „semn” în sensul articolului 2 din directivă. Noțiunea de „semn”, care este larg definită de jurisprudență, ar viza, într-adevăr, orice mesaj susceptibil de a fi perceput cu unul dintre cele cinci simțuri. Or, astfel cum ar rezulta din acțiunea principală, recipientul colector care face obiectul cererii este asociat de către consumatori cu Dyson. În plus, consumatorul ar fi în măsură, pe de o parte, să vadă recipientul colector menționat, care constituie o parte fizică a aspiratorului, și, pe de altă parte, să constate că este transparent. Recipientul colector transparent ar fi, prin urmare, perceptibil prin văz și nu poate fi considerat, în consecință, ca fiind fructul imaginației consumatorului.

31 În această privință, trebuie reamintit că, potrivit articolului 2 din directivă, semnele care pot constitui mărci sunt în special cuvintele, inclusiv numele de persoane, desenele, literele, cifrele, forma produsului sau a ambalajului său.

32 Chiar dacă această dispoziție nu menționează decât semnele care sunt susceptibile de a fi percepute vizual, de tip bidimensional sau tridimensional, și care pot, prin urmare, să fie reprezentate prin intermediul literelor și caracterelor scrise sau printr-o imagine, totuși, atât din redactarea articolului 2 menționat, cât și din a celui de al șaptelea considerent al directivei, care vizează o „listă exemplificativă” a semnelor care pot constitui o marcă, rezultă că această enumerare nu este exhaustivă. Prin urmare, Curtea a hotărât deja că articolul 2 din directivă, chiar dacă nu menționează semnele care nu sunt, prin ele însele, susceptibile de a fi percepute vizual, cum ar fi sunetele sau mirosurile, nu le exclude în mod expres (hotărârea Sieckmann, citată anterior, punctele 43 și 44, și hotărârea din 27 noiembrie 2003, Shield Mark, C-283/01, Rec., p. I-14313, punctele 34 și 35).

- 33 Totuși, cu riscul de a lipsi această condiție de orice substanță, nu poate fi admis că obiectul oricărei cereri de înregistrare a unei mărci constituie în mod necesar un semn în sensul articolului 2 din directivă.
- 34 Astfel cum Curtea a indicat deja, scopul acestei cerințe este în special de a împiedica deturnarea dreptului mărcilor în scopul de a obține un avantaj concurențial nelegitim (hotărârea Heidelberger Bauchemie, citată anterior, punctul 24).
- 35 Or, în speță, este cert că obiectul cererii din acțiunea principală nu vizează un anumit tip de recipient colector transparent care face parte din suprafața externă a unui aspirator, ci, în mod general și abstract, toate formele imaginabile ale unui asemenea recipient colector.
- 36 În această privință, Dyson nu ar putea susține că obiectul cererii sale principale este susceptibil de a fi perceput vizual. Într-adevăr, ceea ce consumatorul este în măsură să identifice prin vâz nu este obiectul acestei cereri, ci două dintre reprezentările sale grafice, astfel cum figurează în cuprinsul acesteia din urmă. Or, aceste reprezentări nu ar putea fi asimilate obiectului cererii, întrucât, astfel cum Dyson a subliniat în repetate rânduri, acestea constituie doar exemple.
- 37 Rezultă că, spre deosebire de cererile care au condus la pronunțarea hotărârilor citate anterior Sieckmann și Shield Mark, obiectul cererii principale poate îmbrăca o multitudine de aspecte diferite și nu este, prin urmare, determinat. Astfel cum avocatul general a relevat, în esență, la punctul 51 din concluziile sale, forma, dimensiunile, prezentarea și compoziția acestui obiect depind, într-adevăr, atât de modelele de aspiratoare dezvoltate de Dyson, cât și de inovațiile tehnologice. Tot astfel, transparența permite utilizarea unui colorit variat.

- 38 Or, având în vedere exclusivitatea inerentă drepturilor asupra mărcii, titularul unei mărci care se referă la un asemenea obiect nedeterminat ar obține, contrar obiectivului urmărit de articolul 2 din directivă, un avantaj concurențial nelegitim, întrucât ar avea dreptul să îi împiedice pe concurenții săi să ofere spre vânzare aspiratoare care prezintă pe suprafața lor externă orice tip de recipient colector, oricare ar fi forma acestuia.
- 39 Rezultă că obiectul cererii din acțiunea principală constă de fapt într-o simplă proprietate a produsului vizat și că nu constituie, în consecință, un „semn” în sensul articolului 2 din directivă (a se vedea în acest sens hotărârea Libertel, citată anterior, punctul 27).
- 40 În consecință, trebuie să se răspundă instanței de trimitere că articolul 2 din directivă trebuie să fie interpretat în sensul că obiectul unei cereri de înregistrare a unor mărci, precum cea depusă în acțiunea principală, care se referă la toate formele imaginabile ale unui rezervor sau compartiment de colectare transparent care face parte din suprafața externă a unui aspirator nu constituie un „semn” în sensul acestei dispoziții și, în consecință, nu poate să constituie o marcă în sensul acesteia.
- 41 În aceste condiții, nu este necesar să se interpreteze articolul 3 alineatul (3) din directivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

42 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 2 din Prima directivă 89/104/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci trebuie să fie interpretat în sensul că obiectul unei cereri de înregistrare a unor mărci, precum cea depusă în acțiunea principală, care se referă la toate formele imaginabile ale unui rezervor sau compartiment de colectare transparent care face parte din suprafața externă a unui aspirator nu constituie un „semn” în sensul acestei dispoziții și, în consecință, nu poate să constituie o marcă în sensul acesteia.

Semnături